

17.6.1976

1

Kalevagatan 6 00100 HELSINGFORS 10

Telefon 642 511

BESTÄMMANDE AV OCH AVSTÅENDE FRÅN I 17 § 1 MOM. APL AVSEDD
FÖRSÄKRINGSPREMIEFÖRHÖJNING

I samband med den lagändring som träder i kraft den 1 juli 1976 har 17 § 1 mom. APL ändrats såsom följer:

"Arbetsgivare är skyldig att till pensionsanstalt, pensionsskyddscentralen och i denna lag avsedd besvärmyndighet lämna alla uppgifter, som äro av nöden för verkställigheten av denna lag. Sagda anstalter äga rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Till den del arbetsgivaren underlåter att insända sagda uppgifter eller insänder dem senare än vad genom förordning närmare stadgas, påföres arbetsgivaren enligt uppskattning en till högst dubbelt belopp förhöjd försäkringspremie, om icke särskilt skäl föreligger till att avstå från bestämmande av förhöjning. Pensionsskyddscentralen giver vid behov närmare anvisningar om bestämmande av förhöjningen och om avstående från denna. Vad ovan stadgats om arbetsgivare gäller i tillämpliga delar även i lagen om riksfattande arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa."

I KAPL, LFÖPL och FÖPL ingår ett stadgande med hänvisning till 17 § APL, varför sistnämnda stadgande i tillämpliga delar gäller även i fall som nämnda lagar omfattar.

Sagda lagändring och därtill anslutna ändringar i lagtexterna har behandlats i cirkulär nr 16/1976. I cirkuläret har konstaterats, att Pensionsskyddscentralen senare kommer att ge detaljerade anvisningar om bestämmandet av premieförhöjningen och om avstående från sådan. Pensionsskyddscentralens styrelse har nu godkänt anvisningarna gällande 17 § 1 mom. APL och dessa sänds med detta cirkulär pensionsanstalterna till kännedom.

Förordningarnas bestämmelser om lämnande av uppgifter

I ovensagda 17 § 1 mom. APL hänvisas beträffande uppgiftslämnandet till tidsfrister, om vilka närmare bestämmelser ingår i förordning. Med detta avses 3 § APF, 3 § KAPF, 2 § LFÖPF och 2 § FÖPF.

3 § APF

"Arbetsgivare bör med anlitande av pensionsanstaltens blanketter till anstalten anmäla

AOK

17.6.1976

2

- 1) om början och upphörande av lagen om pension för arbetstagare underställt arbetsförhållande ofördröjligen, försåvitt icke med pensionsanstalten överenskommit om särskild termin, dock sålunda, att uppgifterna för varje kalenderkvartal meddelas senast under därpå följande månad;
- 2) före utgången av februari månad de lagen om pension för arbetstagare underställda arbetsförhållanden, som fortbestått vid utgången av föregående kalenderår; samt
- 3) i anslutning till de i 1 och 2 punkterna avsedda meddelandena, de uppgifter om lön, tjänstgöringstid och andra omständigheter, som erfordras för handhavandet av pensionsskyddet.

Pensionsanstalten åligger att ofördröjligen till pensionsskyddscentralen på av denna föreskrivet sätt meddela alla genom anstaltens förmedling vidtagna anordnanden av pensionsskydd samt de arbetsförhållanden dessa omfatta ävensom i arbetsförhållandena senare inträffade förändringar. Pensionsanstalten bör även meddela pensionsskyddscentralen andra uppgifter rörande anordnandet av pensionsskyddet på sätt pensionsskyddscentralen närmare föreskriver."

3 § KAPF

"Arbetsgivare skall senast den 20 varje månad till arbetspensionskassan på av denna bestämt sätt erlagga försäkringspremie för de löner han utbetalat under den föregående månaden.

Arbetsgivare skall inom den i 1 mom. stadgade tiden även tillställa arbetspensionskassan redovisning på av pensionsskyddscentralen fastställd blankett.

Arbetspensionskassan må på ansökan bevilja arbetsgivare rätt att på av kassan bestämda vilkor erlagga försäkringspremien och avgiva redovisning på andra tider än i 1 och 2 mom. är stadgat.

Pensionsskyddscentralen skall, efter att hava rådgjort med arbetspensionskassan, vid behov giva allmänna anvisningar därom, huru stadgandena i 1 och 3 mom. skola tillämpas."

2 § LFÖPF
2 § FÖPF

I tillämpliga delar gäller 17 § 1 mom. APL även fall, då företagare underlåter att inge de uppgifter pensionsanstalten behöver eller inlämnar dem senare än vad i 2 § LFÖPF och 2 § FÖPF bestämts. I fråga om företagare torde dock stadgandet komma att tillämpas relativt sällan, emedan anmälningstrafiken gällande företagarna rätt avsevärt avviker från motsvarande inom APL och KAPL.

17.6.1976

3

Avsikten med lagändringen

Ovan citerade ordalydelser ur förordningarna ger både arbetsgivare och företagare möjlighet att på ett jämförelsevis fritt sätt sköta datatrafiken med pensionsanstalten. Allmänt taget sker denna för försäkringens skötsel nödvändiga datatrafiken klanderfritt. I vissa fall försummar dock arbetsgivaren eller företagaren fortlöpande den i förordningsväg ålagda skyldigheten att inlämna uppgifter och försvårar härigenom verkställandet av lagarna. Enligt det tidigare 17 § 1 mom. APL hade pensionsanstalten i en sådan situation inte möjlighet att i stöd av lag bestämma om förhöjning av försäkringspremie, utan för dröjsmålstiden kunde uppbäras endast ränta enligt beräkningsgrunderna (8 % från 1.1.1976). Detta har dock inte varit tillräckligt effektivt i försummelsefallen. Av den orsaken är det motiverat med att lagen ger pensionsanstalterna möjlighet att genom förhöjning av försäkringspremien förbättra uppgiftslämnandet. Förhöjningssanktionen är således avsedd att tillämpas vid sådana situationer, då en tydligt avsiktlig försummelse att lämna uppgifter kan konstateras. När det är fråga om inlämnande och behandling av stora datamängder, kan enskilda uppgifter av tekniska orsaker utebli eller inlämnas till pensionsanstalten i felaktig form. Avsikten är naturligtvis inte att i stöd av 17 § 1 mom. APL förhöja försäkringspremien på grund av sådana av misstag inträffade fel.

Enbart APL:s krets omfattar över en miljon försäkrade. Detta innebär årligen en betydande datatrafik, vars skötsel är en invecklad teknisk process. Sålunda borde förhöjningsförfarandet vara sådant, att detta inte försämrar skötseln av datatrafiken och i allmänhet inte heller fördröjer beviljandet av förmåner och bestämmandet av försäkringspremie. För datatrafikens genomförande används numera i allt större utsträckning bl.a. magnetbandssystem, varvid pensionsanstaltens och arbetsgivarens verksamhetsmekanismer måste i detta avseende i rätt stor utsträckning anpassas till varanda. Undantag i denna process innebär därför mycket fort att situationen försvåras, vilket ingalunda har varit meningen med ändringen av 17 § 1 mom. APL. Av dessa orsaker borde för bestämmandet av påföljderna för de vid uppgiftslämnandet inträffade försummelserna fås ett rätt schematiskt förfarande, som i så ringa grad som möjligt stör den normala datatrafiken. Med tanke på detta har därför i lagens stadganden Pensionskyddscentralen medgivits möjlighet att utfärda

17.6.1976

4

noggrannare anvisningar om bestämmandet av förhöjningen och om avstående från sådan, varvid bestämmandet av sanktionen på ett smidigt sätt kan anpassas till de rådande datatrafiksystemen.

Förhöjningen belopp

En central plats i lämnandet och registrerandet av uppgifterna intar årsanmälan, i vilken arbetsgivaren till pensionsanstalten anmäler om vid kalenderårsskiftet pågående arbetsförhållanden och ger löneuppgifter. Det är därför ändamålsenligt att som grund för bestämmandet av förhöjningen använda försummelser som inträffat i samband med årsanmälningarna.

Ifall arbetsgivaren inte alls lämnar in årsanmälan till pensionsanstalten, nödgas anstalten uppskatta de årsförtjänster som saknas och på basen av denna uppskattning bestämma försäkringspremien. För att årsanmälan i fortsättningen med större säkerhet skall inkomma, är det i dessa fall motiverat att förhöja försäkringspremien i stöd av 17 § 1 mom. APL.

Försäkringspremien förhöjs, när arbetsgivaren trots pensionsanstaltens uppmaning inte inger årsanmälan innan pensionsanstalten gör sin årsavräkning och inte framlägger godtagbara skäl för dröjsmålet. Försäkringspremien förhöjs i dessa fall med 20 procent. Ifall arbetsgivaren inte heller följande år gör någon årsanmälan, förhöjs premien med 40 procent. Om underlåtelseerna ytterligare fortsätter, utökas förhöjningsprocenten med 20 procentenheter per år ända tills det i 17 § 1 mom. APL nämnda dubbla försäkringspremiebeloppet nås.

Förhöjning enligt 17 § 1 mom. APL kan tillgripas också då arbetsgivaren avger årsanmälan i tid, men tydligt och avsiktligt utelämnar en del till pensionsanordningen hörande arbetsförhållanden i årsanmälan, eller underlåter att anmäla om påbörjade eller avslutade arbetsförhållanden. Försäkringspremien förhöjs i detta fall på samma sätt som ovan anförts, men premiens förhöjningsprocent skall dock begränsas till att omfatta den försäkringspremie, som avser de icke anmälda arbetsförhållandena.

I sistnämnda fall är det dock i allmänhet tekniskt synnerligen arbetsamt och dyrt att följa med varenda liten försummelse av försäkringsskyldigheten. Därför skall den i 17 § 1 mom. APL avsedda sanktionen i dessa fall användas då pensionsanstalten tydligt kan konstatera att avsiktlig och ständigt återkommande försummelse föreligger. Att bygga upp ett särskilt uppföljdssystem kan redan enbart på grund av

17.6.1976

5

kostnadsfaktorer i detta skede inte anses vare sig motiverat eller ändamålsenligt.

Om arbetsgivaren byter pensionsanstalt inverkar detta inte på bestämmandet av förhöjningsprocenten. I detta fall skall den pensionsanstalt, hos vilken pensionsanordningen avslutas, anmäla till den nya pensionsanstalten om att försäkringspremien förhöjts på basen av 17 § 1 mom. APL, ifall så skett.

Den i 17 § 1 mom. APL avsedda förhöjningen tillämpas första gången vid inlämnandet av årsanmälan, som görs år 1977 och som avser år 1976, och de uppgifter som ges i samband med denna anmälan. Vid bestämmandet av förhöjningsprocenten behöver datatrafiken under tidigare år inte utredas.

För KAPL:s del ansluter sig bestämmandet av förhöjningen till underlåtelse att lämna redovisningsuppgifter. Till denna del tillämpas det beträffande APL anförda förhöjningsförfarandet i tillämpliga delar. Förhöjning kommer sålunda i fråga, om arbetsgivaren trots Arbetspensionskassans uppmaning försummar att lämna redovisningsuppgifter och på detta sätt försvårar uppgiftsregistreringen och granskningen av försäkringspremiens beräkningsgrunder.

Avstående från förhöjning

Såsom ovan konstaterats, skall förhöjning påföras då uppgifter avsiktligt inte lämnas in. Emedan förhöjningsfallen på detta sätt relativt väl utkristalliseras i de fall då fråga är om en tydligt avsiktlig försummelse, kommer avstående från förhöjning knappast att bli särskilt vanlig. Av den orsaken har i lagens ordalydelse utsagts, att avstående från förhöjning kommer i fråga endast då särskilda skäl därtill föreligger.

Det är dock motiverat att avstå från förhöjning när försening av uppgiftslämnandet beror på misstag, på tolkningssvårigheter eller på tekniska störningar i datatrafiken. Ifall skyldigheten att lämna uppgifter övergått t.ex. på ett dödsbo eller konkursbo, är detta också i allmänhet skäl till ett avstående från förhöjning.

Sammandrag

På basen av det ovan anförda bestäms vid försummelser att lämna uppgifter förhöjningen av försäkringspremie enligt följande.

Förhöjning påförs, när årsanmälan trots pensionsanstaltens uppmaning inte inges före årsavräkningen och

17.6.1976

6

godtagbara skäl till dröjsmålet inte framläggs. Förhöjningen är första gången 20 procent och förhöjningsprocenten utökas med 20 procentenheter per år, om försummelserna fortsätter under de följande åren. Övre gräns är likväl det dubbla beloppet av försäkringspremien.

Motsvarande förhöjning kan användas också då arbetsgivaren försummar att anmäla en del av arbetsförhållandena i samband med årsanmälan eller inte lämnar in anmälan om påbörjade eller avslutade arbetsförhållanden, ifall det härvid är fråga om tydligt avsiktlig eller upprepad försummelse. Förhöjningen begränsas likväl i detta fall till att omfatta endast försäkringspremien för de arbetsförhållanden som lämnats oanmälda.

Förhöjning påförs i tillämpliga delar också vid försummelser av i KAPL avsedda redovisningsuppgifter.

Avstående från förhöjning sker, då försening av uppgiftslämnandet beror på misstag, på tolknings-svårigheter eller på tekniska störningar i data-trafiken. Likaså är ett avstående motiverat bl.a. då skyldigheten att lämna uppgifter övergått på ett dödsbo eller konkursbo.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

